

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Ilmastiku muutuste mõju sööda varumisele Väätsa Agro AS 2023

Lenno Link

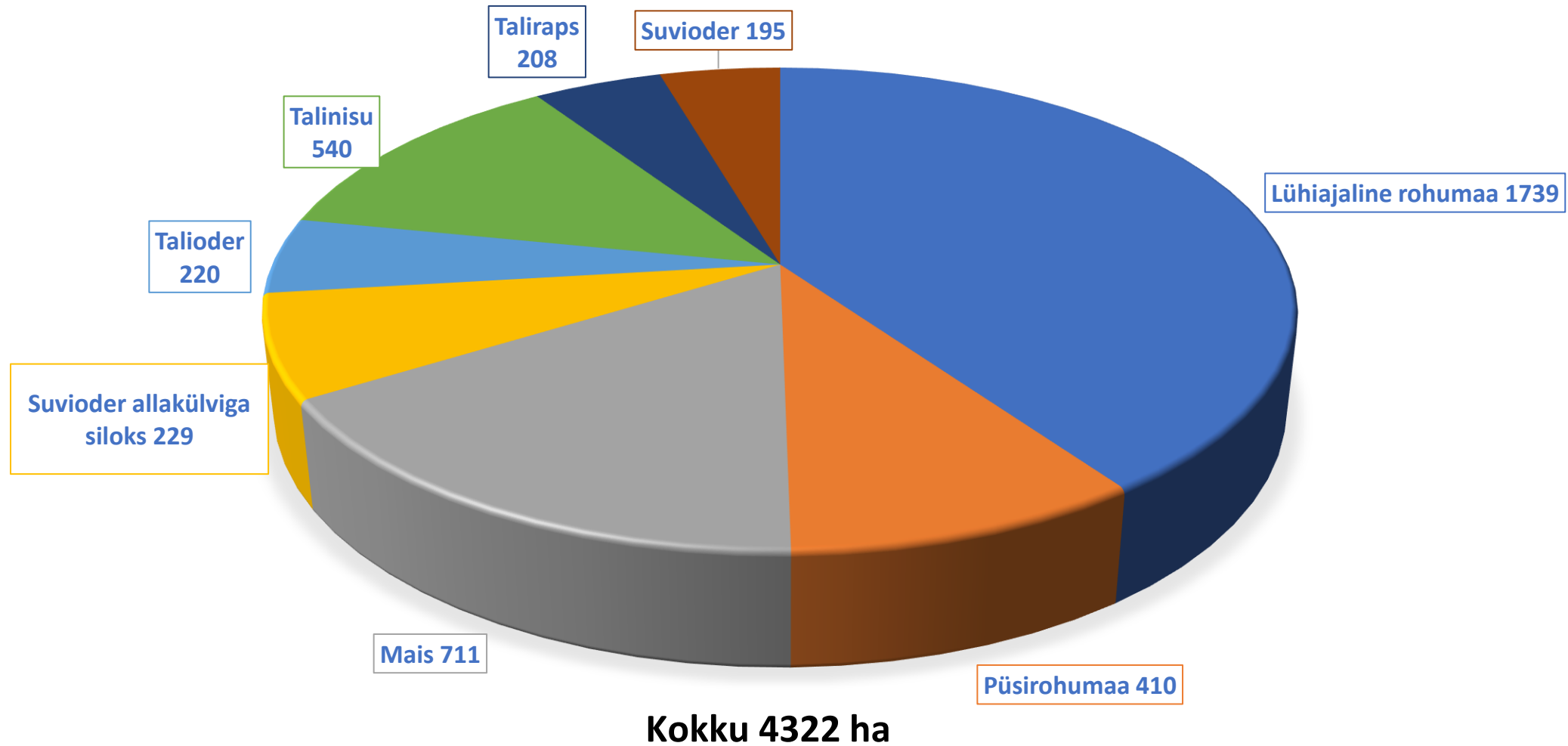
Trigon Carbon Negative Agriculture

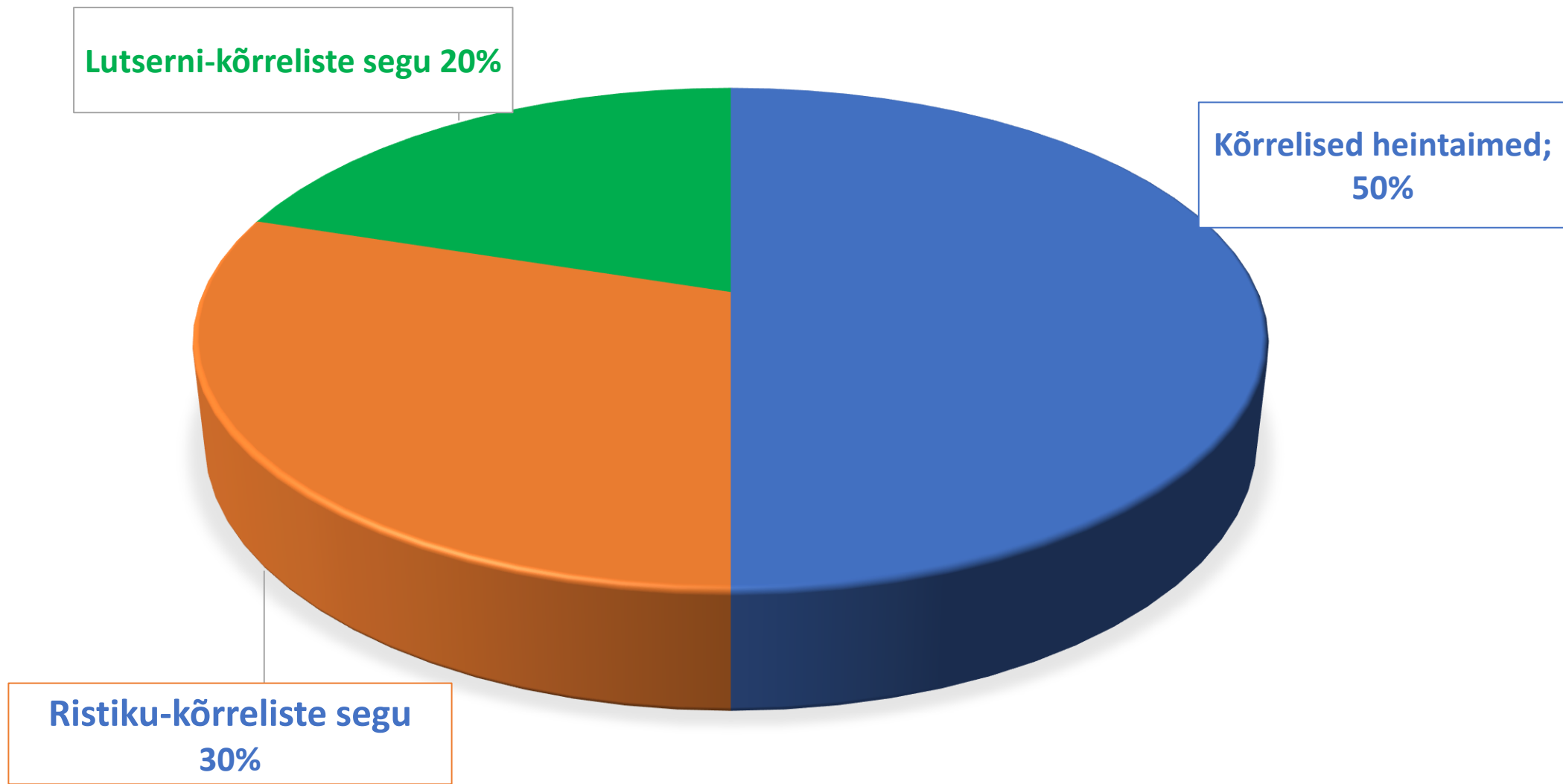
Väätsa Agro AS

- Töötajate arv 95
- Haritavat maad 4300 ha
  - Rohumaid 2400 ha
  - Mais 700 ha
  - Teravili 1200 ha
- 2750 lüpsilehma
- 2700 noorlooma
- Kogu koresööda ja teravilja toodame kohapeal
- Silo toodame aastas kuni 70 tuh tonni
- Läga laotame aastas ca 160 000 m³

Väätsa Agro põllumajandusmaa

Rohumaade jaotumine kultuuride lõikes

Koresöödavajadus

- **Aastane silovajadus kokku min: 50 000 t 30 % KA sisaldusega**
  - Rohusilo 35 000 t
  - Maisisilo 15 000 t
- Hein 1100 t
- Söödapõhk 2000 t

Koresööda toodang perioodil 2019-2022

Sööt	2019	2020	2021	2022
Rohusilo	50 860	54 355	27 740	26 523
Maisisilo	21 481	17 318	10 182	16 330
KOKKU	72 341	71 679	37 922	42 853
Hein	450	663	1367	969
Põhk	1200	1721	1767	3054

Kohanemine muutunud kliimaatiliste tingimustega 2023

Kevadel

- 700 ha maisi (200 ha rohkem võrreldes 2022 aastaga)
- 350 ha teravilja rohumaa allakülviga (5,6 t/ha)
- 170 ha itaalia raiheina (7 t/ha)
- 50 ha herne-kaera-heintaimede segu (8,8 t/ha)

Juuli alguses külv taliotra maadele

- 183 ha herne-kaera segatis rohumaa allakülviga
- 38 ha maisi

Itaalia raihein

- Hooajal kuni 4 niidet
- Enamasti 1-aastane
- Soodsatel tingimustel talvitub
- Vajab palju toiteelemente ja niiskust
- 170 ha-st pool on heas seisundis, mille esimese niite saagikus oli 7-10 t/ha
- Niitmisega alustasime juuli alguses

Hernes ja oder heinaseemne allakülviga

Külv 30.06.2023.

Hernes ja kaer heinaseemne allakülviga 11 päeva pärast külvi

Külv 7.07.2023

Mais 12 päeva pärast külvi

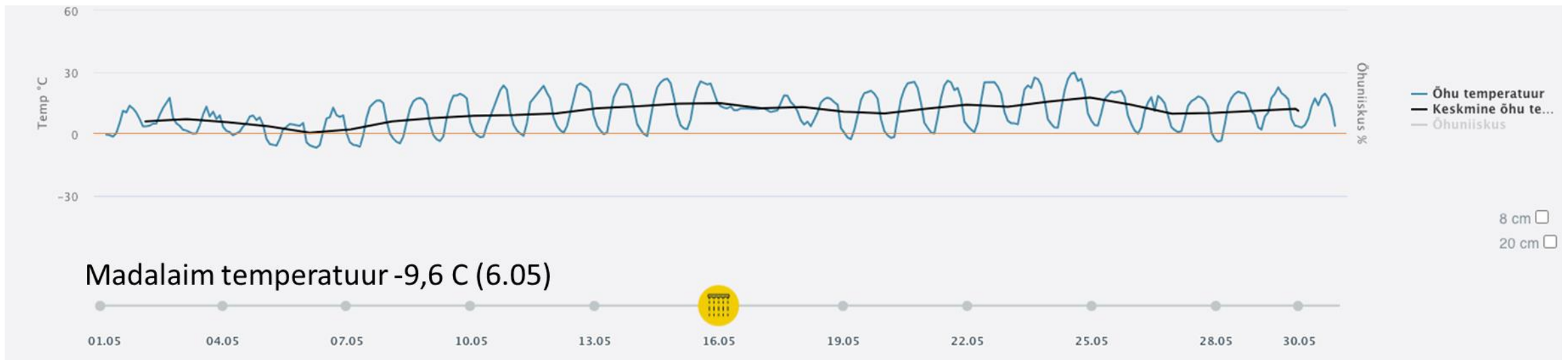
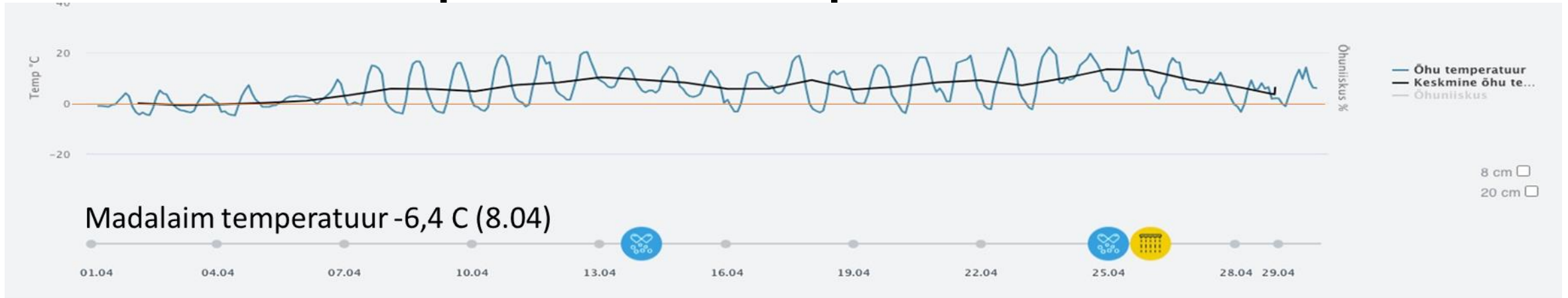
Külv 6.07.2023

Sademed aprill-juuli Väätsa piirkonnas

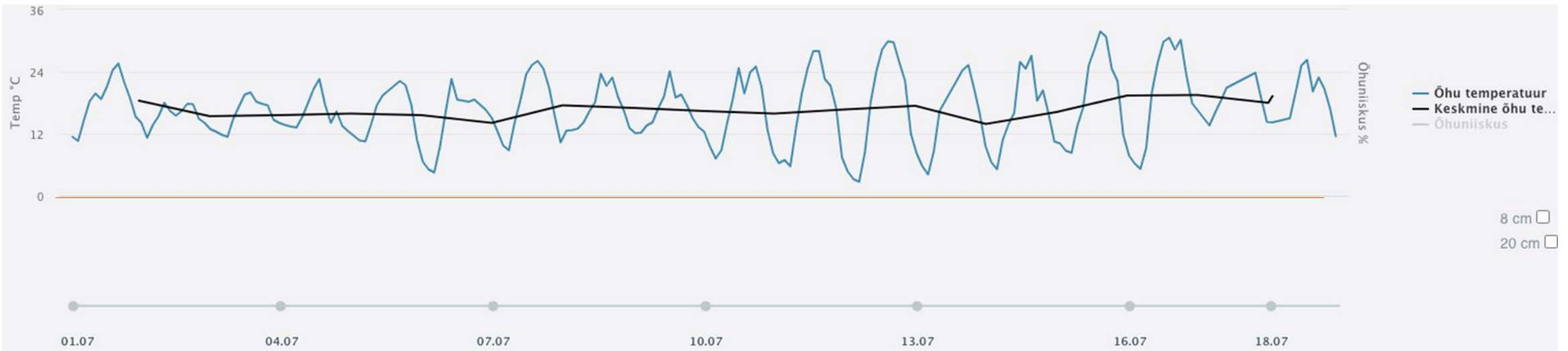
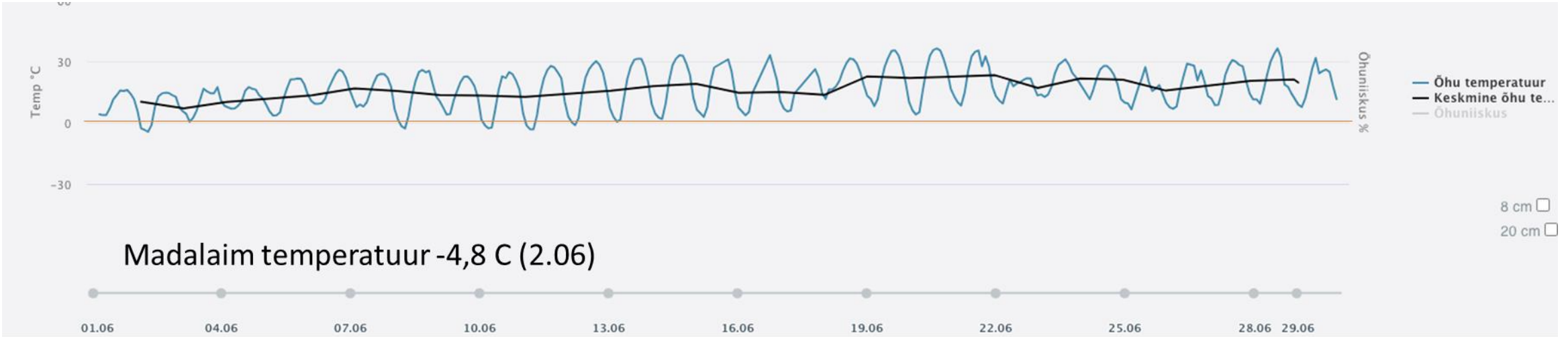
2023	Lõõla mm	Piumetsa mm	Rõa mm	Eesti 2023 keskm mm	Aastate keskmine 1991-2020 mm
aprill	30	33	32	24	34
mai	9	12	12	12	45
juuni	24	30	31	28	79
juuli	45	62	45		69

*Piirkonna andmed pärinevad kohapealsetest põlluilmajaamadest

Temperatuurid aprill-mai 2023

Temperatuurid juuni-juuli 2023

Mais, kas riskikultuur?

Kevadine külmakahjustus 04.06.2023

Kevadine külmakahjustus 18.07.2023

Öökülmad pärast maisi tärkamist 09 – 11.06 -2,6°C maapinnal

50 ha varase odra põld külmavõetud

Mais 170 ha külmakahjustused

Söödavarumine 2023. aastal

2023	tonnid	% kogu silo vajadusest
I niide	6700	13
II niide	9500	19
Teraviljasilo	5600	11
<i>III niide prognoos</i>	<i>10 000</i>	<i>20</i>
<i>Mais prognoos</i>	<i>20 000</i>	<i>40</i>
KOKKU	51 800	103

Uued "söödakultuurid" vs rohusilo

Näitaja	Analüüside tulemused				
	Suvioder AK	Talioder/suvioder	Talioder	Hernes/Kaer	Rohusilo I niide
Kuivaine	36,55	38,87	42,62	35	33
Toorproteiin	9,55	11,16	8,25	13,5	19,7
NDF	36,79	37,10	42,50		33
Tuhk	7,46	6,29	6,20	6	10,3
Tärklis	28,09	31,66	29,25		3,85

Talioder siloks

Põld	Kultuur	Ha	Tonnid põllult	t/ha	KA%
LOO	talioder	1,27	25,7	20,2	40
LOO	talioder	18,2	367,4	20,2	40
VILLONENI	talioder	7,55	142	18,8	35
VÄINO KALME	talioder	9,6	237,8	24,8	43
LEPIKU-REOPALU	talioder	23,04	430,9	18,7	43
ANSJAKI	talioder	3,58	70,2	19,6	38
SUURFARMI TAGA	talioder	20,21	430	21,3	35
RÄTSEPA	talioder	7,48	172,9	23,1	38
TÖÖKODA	talioder	6,15	122,3	19,9	42
TEITERI	talioder	5,16	117,3	22,7	35
SAUNAMÄE	talioder	57,5	1422	24,7	35
PIRNI PAREM	talioder	15,46	428,8	27,7	38
KOKKU	Talioder	175,2	Keskmine	22,6	38 %
SIMURI	talioder/suvioder	45,13	429,9	9,5	35

Taliotra koristus Kemperi 7,5 m maisiheedriga

Talioder. Koristamine 28.06.2023

Teraviljasilo tallamine tranšees

Mais

- Nõuab eritehnikat
  - Külv
  - Koristus
- Tundlik ilmastiku tingimuste suhtes
  - Külmakartlik nii peale tärkamist, kui ka sügisel
  - Vajab idanemiseks mulla temperatuuri +8 C ja üle
  - Soojema kliimaga kohanenud kultuur, kuid kasvamiseks vajab siiski niiskust
  - Sordivalikul tuleb eelistada lühema kasvuajaga sorte, FAO nr kuni 170
- Suured ulukikahjud

Maisi stressitunnused

Külm ja põuane kevad on tekitanud maisitaimedele stressi, millele viitab lisavõrsete areng. Negatiivne mõju kuivainesaagikusele ning muudab ka koristuse ajastamise keerulisemaks.

Lisaks põuale tekitavad kultuuridele olulist kahju ka sookured, pruunkarud ja metssead

- Kahjustused põldudel on viimastel aastatel järjest suuremad
- 2022 a olid metssigade ja karude kahjustused maisil kokku ca 30 ha
- Maisi saagikus 30 t/ha x 100 eurot tonn = **3000 eurot 1 ha kohta**
- Karu ja metssea arvukus on ilmselgelt tõusuteel
- Saagikahjude ennetamisel on koostöö jahimeestega ülioluline, aga reaalsuses ülikeeruline

Metssigade tekitatud kahjustused maisipõllul

Kokkuvõtteks

- Mitmekesistada külviplaane, et riske hajutada
- Kasvatada üheaastaseid kõrge saagipotentsiaaliga kultuure: mais, itaalia raihein, erinevad segatised
- Tõsta külvikorras taliodra osakaalu 220 ha-lt 500 ha-ni
  - Rukki haljasmassi saak jäi meie ettevõttes pigem tagasihoidlikuks
- Suurendada mulla huumusesisaldust, et parandada mulla veehoiuvõimet põuasel perioodil
- Väetada mitmekülgselt: orgaanika + mineraal
- Tagada koresöötade laovarude niite alguses 3-6 kuud

Tänan

